

3

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо забезпечення охорони і оборони колон, які здійснюють перевезення
ОВТ, ракет і боєприпасів та військово-технічного майна

Озброєння Збройних Сил України
м. Київ

В Методичних рекомендаціях щодо забезпечення охорони і оборони колон, які здійснюють перевезення ОВТ, ракет і боєприпасів та військово-технічного майна(далі – Методичних рекомендаціях) викладаються основні положення з організації охорони і оборони колон, які здійснюють перевезення матеріальних засобів з метою забезпечення безпеки особового складу, вантажів, техніки та озброєння при наявності серйозної ворожої загрози під час пересування до пунктів призначення.

У подальшому (після опробування)практичні рекомендації, які зазначенні в Методичних рекомендаціяхбудуть використанні під час відпрацювання основоположних керівних документів з технічного забезпечення Збройних Сил України (стратегічного, оперативного та тактичного рівнів).

Методичні рекомендації розроблені під загальною редакцією начальника Генерального штабу – Головнокомандувача ЗС України **генерал-лейтенанта МУЖЕНКА В.М.**, колективом Озброєння Збройних Сил України у складі:

начальник Озброєння ЗС України **полковник КОРНІЙЧУК С.П.**, тимчасово виконуючий обов'язки начальника Центрального ракетно-артилерійського управління ЗС України Озброєння ЗС України **полковник ГОРБИЛЬОВ В.Ю.**, начальник Центрального бронетанкового управління ЗС України Озброєння ЗС України **генерал-майор БАШИНСЬКИЙ Р.С.**, начальник Центрального автомобільного управління ЗС України Озброєння ЗС України **генерал-майор СЕРГІЙО.П.**, тимчасово виконуючий обов'язки начальника організаційно-планового управління Озброєння ЗС України **полковник МАЗУНІН В.Г.**, начальник оперативного відділу – заступник начальника організаційно-планового управління Озброєння ЗС України **полковник РОЙ В.Г.**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Генерального штабу –
Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал-лейтенант
В.М.МУЖЕНКО

“ _____ ” _____ 2014 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо забезпечення охорони і оборони колон, які здійснюють перевезення
ОВТ, ракет і боєприпасів та матеріально-технічних засобів

1. Способи дій незаконних збройних формувань

Для силового вирішення сепаратистських задумів незаконні збройні формування, а також вороже настроєна частина населення в районі проведення антитерористичної операції (АТО) застосовують різноманітні та, як правило, нестандартні специфічні способи протидії силам правопорядку, великою мірою спираючись на населені пункти.

При цьому вороже настроєне населення використовується для створення прецеденту застосування сили, різного роду провокацій, організації блокування військ, які виконують завдання щодо нормалізації обстановки в зоні АТО. Серед цього населення можуть знаходитися і окремі збройні групи, які можуть застосовувати зброю, ховаючись за спинами беззбройних людей.

Безпосередньо збройні формування також можуть діяти проти військ, приховуючись, як живими заслонами, так і використовувати для цієї мети заручників. У відкрите протистояння за межами населених пунктів з військами, як правило, не вступають.

Широке застосування в тактиці дій терористів знаходять пристосування засідок у складі 10-20 чоловік, іноді з використанням бронетанкової техніки та артилерії, а також тактики “наліт-відхід”.

В районах значної переваги сил АТО незаконні збройні формування, уникаючи безпосереднього контакту, ведуть обстріл військ із окремих артилерійських систем, а іноді нав'язують і вогневий бій. Артилерію застосовують переважно із засад окремими гарматами, міномети установлювати в кузовах автомобілів. Вогонь РСЗВ, мінометів і артилерійських гармат ведеться із завчасно підготовлених та прив'язаних позицій. Після залпу установки бойової машини або серії пострілів із гармат проводиться зміна вогневих позицій. Корегувальники незаконних збройних формувань можуть діяти у тилах військ під виглядом мирних жителів або біженців. Можливі примушення представників російськомовного населення, особливо жінок, щодо ведення розвідки військ. Можливо засилання у підрозділи військ під виглядом патріотично налаштованого населення бойовиків, які вирішують як розвідувальні задачі, так і здійснюють корегування вогню артилерії.

Для відбиття ударів авіації, а також ведення вогню по наземних цілях на дахах будинків терористами встановлюються зенітні засоби.

Для боротьби з авіацією та тактичними повітряними десантами широко застосовуватися тактика влаштування засад зенітних засобів в районах аеродромів (посадочних майданчиків) та на імовірних напрямках прольоту.

У районах, підконтрольних терористам, створюються опорні пункти, вузли опору, що використовуються для підвищення їх можливостей з протидії військам. Опорні пункти можуть займатися загонами чисельністю від 50 до 100 чоловік, посилюватися танками, БТР, БМП, артилерією. У них можуть обладнуватися довготривалі вогневі точки.

Широко застосовуються диверсійні дії, які проводяться добре оснащеними підготовленими бойовиками, що використовують різний, як правило, легковий автотранспорт високої прохідності. Диверсійна діяльність спрямована на військові, а також інші життєво важливі об'єкти, знищення яких може завадити військам у виконанні завдань і тимчасово відверне їх від проведення широкомасштабних заходів.

На території, яка контролюється органами правопорядку бойовиками проводяться диверсії на транспортних магістралях, можливе проведення терористичних актів проти представників влади, захопленню заручників з метою висування політичних вимог та інших дій.

Протиправна діяльність незаконних збройних формувань (НЗФ) все більш приймає форму так званої "тактики партизанських дій". Вони ведуться методом раптових нападів, діями із засад, мінуванням місцевості, доріг, підривом мостів, влаштування завалів і загороджень, підготовки до підриву гідротехнічних споруд, об'єктів що можуть привести до техногенних катастроф для створення умов, які протистоять просуванню військ. У ході ведення бойових дій терористи, як правило, застосовують вахтовий метод і ведуть бій, в основному, вночі, а з ранку ховаються у населених пунктах.

Невід'ємною частиною "тактики партизанських дій" є **проведення нападів на транспорти** які здійснюють доставку до військ запасів матеріально-технічних засобів і в першу чергу боєприпасів, ПММ, військово-технічного майна та продовольства.

Необхідно зазначити що з моменту повного блокування (ізоляції) районів підконтрольних терористам, перекриття каналів поставки зброї, боєприпасів та спорядження із за кордону **інтенсивність та періодичність нападів на транспорти з запасами матеріально-технічних засобів буде зростати.**

2. Організація підвозу матеріальних засобів.

Особливості виконання завдань підвозу матеріальних засобів під час антитерористичної операції полягають у комплексному виконанні завдань щодо забезпечення військ (сил), в залежності від форм і способів їх застосування.

Основними з них є: необхідність завчасного створення запасів матеріально-технічних засобів та їх розміщення у прогнозованих районах дій своїх військ; створення підвищених запасів матеріально-технічних засобів (в першу чергу боєприпасів та ПММ) у підрозділах, що діють у відриві від основних сил (підрозділи ізоляції району, посилення охорони державного кордону, блокпости, розвідувально-пошукові, розвідувально-ударні групи, рейдово-штурмові загони); безперебійне поповнення запасів ракет,

боєприпасів, ПММ, військово-технічного майна та інших матеріально-технічних засобів у військах (силах) замість витрачених і втрачених, у першу чергу в частинах (підрозділах) які безпосередньо протидіють терористам; одночасне забезпечення великої кількості груп (загонів) різної відомчої належності; забезпечення військ (сил) в умовах зростання потреби в боєприпасах окремих номенклатур та істотних змін в структурі їх витрат і втрат, де переважаючими будуть витрати боєприпасів до стрілецької зброї, танкового озброєння та артилерії; забезпечення боєприпасами та іншими матеріально-технічними засобами військових частин і підрозділів інших військових формувань та правоохоронних органів; активний вплив НЗФ на транспорти частин (підрозділів) матеріально-технічного забезпечення (здійснення проти них диверсій та терактів); взаємодія з центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами з питань матеріально-технічного забезпечення військ (сил); необхідність надійного захисту колон що перевозять матеріально-технічні засоби або евакуюють озброєння, військову техніку чи поранених, за рахунок включення до їх складу підрозділів охорони.

Особлива увага приділяється організації забезпечення підрозділів, що залучаються до несення служби на блокпостах, при цьому створюються запаси боєприпасів, ПММ, продовольства, інших видів матеріально-технічних засобів, з урахуванням тривалості виконання завдання та активності НЗФ.

Підвезення матеріальних засобів при підготовці до операції здійснюється усіма видами транспорту. У першу чергу підвозяться боєприпаси, паливе та інші матеріально-технічні засоби військовим частинам (підрозділам) ешелону ізоляції району проведення АТО, артилерії і авіації.

Автомобільні транспортні засоби Центру застосовуються для підвезення запасів матеріально-технічних засобів до частин матеріального забезпечення оперативних командувань (армійського корпусу). У разі неактивної протидії НЗФ підвезення автомобільними частинами Центру може здійснюватися до бригадних складів (вогневих позицій артилерії), минаючи проміжні ланки.

Автомобільні транспортні засоби військової ланки застосовуються для підвезення матеріально-технічних засобів від частин матеріального забезпечення оперативних командувань (Центру) у війська і безпосередньо до районів зосередження частин (базових таборів), блокпостів, на вогневі позиції артилерії, польові аеродроми базування авіації та стартові позиції частин (підрозділів) ППО.

На цьому етапі охорона автомобільних колон здійснюється штатними підрозділами охорони арсеналів та баз (складів, центрів забезпечення), підрозділами ВСП та МВС.

З початком проведення АТО поповнення військових запасів ракет і боєприпасів, матеріально-технічних засобів, витрачених або втрачених у ході ведення бойових дій, здійснюється:

до базових таборів військових частин (батальйонних тактичних груп що діють окремо) – автомобільним транспортом частин Центру, оперативних командувань, транспортом арсеналів (баз, складів, центрів);

до блокпостів, базових таборів підрозділів (ротних тактичних груп) – силами і засобами оперативних командувань (угруповань військ), військових частин та БТГр (підрозділів).

Підвезення матеріально-технічних засобів здійснюється, як правило, протягом дня, у разі крайньої необхідності наприкінці дня або вночі. При його плануванні слід враховувати активність дії НЗФ, істотне збільшення витрат і втрат боєприпасів до стрілецької зброї, танкового озброєння, артилерії, авіаційних засобів ураження та пально-мастильних матеріалів, необхідність сил та засобів для охорони і розвантаження (перевантаження) транспортів, оптимальне використання зворотного транспорту. У першу чергу поповнення запасів здійснюється у частинах (тактичних групах), які виконують головні завдання.

Під час підвезення матеріально-технічних засобів на зазначеному етапі особлива увага надається охороні автомобільних колон, для чого залучаються механізовані, високомобільні десантні, а іноді і танкові підрозділи, а також підрозділи бойових вертольотів.

Для транспортного забезпечення використовуватиметься наявна мережа шляхів сполучення, автомобільних доріг та залізничних шляхів району проведення АТО, а також повітряний та річковий (морський) транспорт.

Військово-автомобільні дороги та шляхи підвозу організовуються від стаціонарних складів, баз, центрів забезпечення, складів Центру, оперативного командування до районів розміщення складів угруповань військ, базових районів бригад (тактичних груп), як правило, по одному до кожного базового району. Для здійснення маневру силами і засобами, між базовими районами, а також вздовж великих водних перешкод та інших бар'єрних рубежів можуть готуватися і утримуватися рокадні дороги.

Підрозділи комендантської служби, розташовуються на військово-автомобільних дорогах на об'єднаних блокпостах з урахуванням забезпечення їх надійної експлуатації, технічного прикриття і нарощування при успішному проведенні антитерористичних дій, а також при інших змінах оперативної обстановки.

Для організації підвозу ОВТ, ракет і боєприпасів та військово-технічного майна військам (силам) за рахунок оперативної, оперативно-тактичної і тактичної ланок створюється угруповання автомобільних частин і підрозділів. Організація руху здійснюється по принципу "Центропідвозу" із єдиного об'єданого центру управління рухом при штабі угруповання військ (сил), або антитерористичного центру.

Забезпечення охорони і оборони колон, які здійснюють перевезення матеріальних засобів може здійснюватися:

конвоями – зведеними підрозділами на техніці (колоні транспортних засобів) які супроводжують колону з району завантаження до пункту призначення;

створенням "безпечних коридорів" - шляхом виставлення сторожових застав, постів, обладнання блокпостів, контрольних постів, КПП на небезпечних ділянках, повітряного патрулювання, організації комендантської

служби на маршруті перевезення матеріальних засобів (утримання військово-автомобільних доріг);

комбінованим способом.

У любых випадках в умовах терористичної загрози перевезення матеріальних засобів без охорони **заборонено**.

3. Структура конвою

Конвой складається із 3 головних груп:

I група – дозорна машина (головний дозор або голова);

II група – головні сили конвою (тіло);

III група – замикання колони (слід).

I група – дозорна машина (головний дозор або голова).

Дозорна машина (ГД) – передній транспортний засіб (два транспортних засоби), який слідує на відстані візуального контакту та можливості підтримання його вогнем транспортних засобів, які сліднують в тілі конвою. Завдання дозорної машини – проводити розвідку маршруту, своєчасно виявити та повідомити решту транспортних засобів конвою про наявність перешкод (загроз) на шляху руху, забезпечити вигідні умови конвою для відбиття нападу НЗФ.

До складу екіпажу дозорної машини може бути призначена група розмінування з числа саперів, для огляду вибухонебезпечних (підозрілих) предметів, встановлення ступеню загрози для руху конвою та по можливості їх знешкодження.

Дозорна машина повинна бути броньована, важко озброєна та здатною швидко діяти, щоб зберегти необхідну швидкість конвою.

II група – головні сили конвою (тіло)

Після дозорної машини (ГД) на відстані візуального контакту та можливості підтримання її вогнем, сліднують головні сили конвою (тіло). Тіло конвою складається, як правило, з транспортних засобів з вантажем та транспортних засобів охорони. Начальник конвою повинен знаходитись в першому транспортному засобі, за ним слідує решта транспортних засобів конвою.

Машини охорони можуть розподілятися по тілу конвою рівномірно, в залежності від кількості транспортних засобів сил охорони, за рішенням начальника конвою. При розподілі транспортних засобів охорони по тілу конвою також необхідно враховувати ступінь небезпеки вантажу, яку він становить для особового складу та решти транспортних засобів конвою.

III група – замикання колони (слід)

Замикання колони складається із транспортних засобів технічного забезпечення, санітарної машини та решти машин охорони, які сліднують в кінці колони. Якщо немає транспортних засобів технічного та медичного забезпечення, то в замиканні колони в транспортних засобах охорони повинні

бути спеціалісти-ремонтники, а санінструктори (стрільці-санітари) по можливості повинні бути в кожному транспортному засобі сил охорони.

Матеріальні засоби, необхідні для забезпечення конвою, можуть перевозитись в окремому транспортному засобі, який розміщується в колоні за рішенням начальника конвою.

4. Обов'язки осіб, які входять до складу конвою.

Для забезпечення управління конвоями під час виконання завдання призначаються начальники конвоїв. В кожному транспортному засобі призначається старший (командир машини). Додатково для управління транспортними засобами, які підлягають охороні та супроводженню при необхідності або за рішенням командира, який висилає конвой, може призначатись старший колони цих транспортних засобів.

Начальник конвою.

Начальником конвою, як правило, призначається командир підрозділу, від якого виділяються сили охорони (ескорт) або конвой.

Успішне виконання завдання охорони транспорту залежить від правильного керівництва. Начальник конвою несе повну відповідальність за конвой, йому підпорядковується весь особовий склад конвою.

Він відповідає за підготовку транспортних засобів, особового складу до виконання завдань, справність засобів зв'язку, засобів пожежогасіння, за нейтралізацію будь якої загрози, яка може виникнути під час переміщення в пункт призначення, та створення умов для того, щоб транспортні засоби конвою могли безперешкодно та швидко залишити небезпечну зону.

Він зобов'язаний:

знати завдання конвою, маршрут руху, діючий пароль (встановлюється вищим штабом для переконання у достовірності конвою), порядок дій у разі виникнення загрози для конвою;

знати порядок виклику (всі телефони, позивні та частоти), порядок вибору майданчика для посадки вертольотів та забезпечення його охорони, порядок посадки вертольотів;

вміти здійснювати наведення авіації, виклик та коректування вогню артилерії;

організувати підготовку транспортних засобів охорони, озброєння та боєприпасів, особового складу до виконання завдання;

складати та проводити бойовий розподіл особового складу конвою;

інструктувати особовий склад відносно застосування сили за різних умов обстановки та доводити заходи безпеки, нагадувати порядок заряджання та розряджання зброї;

організувати взаємодію зі старшим колони транспортних засобів, які підлягають охороні та супроводженню;

формувати колону конвою, давати вказівки старшому колони відносно безпеки конвою та розміщення транспортних засобів в конвої визначати місця в колоні транспортним засобам охорони та визначати їм завдання;

організувати зв'язок між транспортними засобами конвою та штабом

бригади(частини в інтересах якої здійснюється перевезення вантажу);

перед початком руху особисто перевіряти готовність техніки та особового складу, проводити огляд на предмет безпеки та нагадувати водіям і старшим машин правила руху транспортних засобів під час виконання завдання;

під час руху організовувати спостереження за маршрутом руху та місцевістю навколо нього, контролювати дотримання правил радіообміну, витримування безпечної дистанції, дотримання заходів безпеки, доповідати оперативному черговому (ОЧ) про проходження контрольних точок;

у разі виникнення загрози вживати заходів щодо негайної нейтралізації загрози конвою, забезпечити його захист силами охорони та доповісти ОЧ;

з прибуттям в пункти призначення доповісти про виконання завдання ОЧ і діяти згідно вказівок зі штабу;

підвести підсумки, організувати обслуговування техніки, озброєння та відпочинок особового складу, визначити завдання щодо подальших дій конвою.

Начальник конвою має право застосовувати зброю без попередження сам і складом конвою у разі явного нападу на конвой (особовий склад, вантаж, який підлягає охороні) та з попередженням, за умови виникнення безпосередньої загрози життю і здоров'ю особового складу.

Старший колони.

Старший колони (транспортних засобів, які підлягають охороні) підпорядковується начальнику конвою та виконує його вказівки щодо розміщення транспортних засобів в конвої.

Він відповідає за підготовку та справність транспортних засобів, засобів зв'язку і пожежогасіння, правильність, надійність та безпеку завантаження (кріплення) вантажу на транспортних засобах, організацію спостереження за місцевістю та маршрутом руху, виконання заходів, які забезпечують безпеку особового складу та вантажу під час пересування в пункти призначення.

Він зобов'язаний :

знати завдання конвою та порядок дій у разі виникнення загрози для конвою;

знати порядок виклику (всі телефони, позивні та частоти), порядок вибору майданчика для посадки вертольотів та забезпечення його охорони, порядок забезпечення посадки вертольотів;

організовувати підготовку особового складу, техніки та озброєння до виконання завдання;

проводити інструктаж особового складу відносно застосування сили за різних умов обстановки, доводити бойовий розподіл та заходи безпеки;

проводити з особовим складом необхідні заняття;

проводити огляд на предмет безпеки та нагадувати водіям та старшим машин правила руху транспортних засобів під час виконання завдання;

організовувати взаємодію з начальником конвою, визначати порядок дій особового складу за різних умов обстановки та при виникненні загроз;

організовувати та перевіряти зв'язок з транспортними засобами конвою та при необхідності зі штабом;

під час руху організовувати спостереження за маршрутом руху та місцевістю навколо нього, результати спостережень у встановлені терміни

доповідати начальнику конвою, контролювати дотримання правил радіообміну, витримувати безпечної дистанції, дотримання заходів безпеки.

під час привалів (зупинок) організовувати перевірку кріплення вантажу та контрольний огляд (в разі потреби технічне обслуговування) транспортних засобів.

Старший машини (командир машини).

Старший машини підпорядковується начальнику конвою та виконує лише їхні накази та розпорядження (старший машини транспортних засобів, які підлягають охороні також підпорядковується старшому колони). Він відповідає за підготовку особового складу, озброєння та транспортного засобу до виконання завдання, справність засобів зв'язку, засобів пожежогасіння, організацію спостереження за місцевістю та маршрутом руху.

Він зобов'язаний:

знати завдання конвою, та порядок дій у разі виникнення загрози для конвою;

знати порядок виклику (всі телефони, позивні та частоти), порядок вибору майданчика для посадки вертольотів та забезпечення його охорони, порядок забезпечення посадки вертольотів;

організовувати підготовку особового складу, техніки та озброєння до виконання завдання;

проводити інструктаж особового складу (водія) відносно застосування сили за різних умов обстановки, доводити бойовий розподіл та заходи безпеки;

проводити огляд на предмет безпеки та нагадувати правила руху транспортних засобів під час виконання завдання;

організовувати та перевіряти зв'язок з начальником конвою та рештою транспортних засобів конвою;

під час руху організовувати спостереження за маршрутом руху та місцевістю навколо нього, про результати спостережень у встановлені терміни доповідати начальнику конвою, дотримуватись правил радіообміну, витримувати безпечну дистанцію, слідкувати за дотриманням особовим складом заходів безпеки.

під час привалів (зупинок) здійснювати перевірку кріплення вантажу та разом з водієм проводити контрольний огляд (в разі потреби технічне обслуговування) транспортних засобів.

Весь особовий склад конвою виконує обов'язки згідно своєї посади та бойового статуту Сухопутних військ.

Крім того він повинен :

знати завдання конвою, дотримуватись дисципліни радіообміну та заходів безпеки під час руху конвоїв;

знати порядок виклику (всі телефони, позивні та частоти), порядок вибору майданчика для посадки вертольотів та забезпечення його охорони, порядок забезпечення посадки вертольотів;

під час виконання завдання зброю тримати зарядженою та завжди готовою до застосування (при цьому патрон у патронник досилати при бойовій загрозі), вести спостереження та про результати доповідати встановленими сигналами старшому машини;

- застосовувати зброю при позитивній ідентифікації ворожих сил;
- під час руху виконувати розпорядження старших машин та начальника конвою (старшого колони);
- уміти застосовувати засоби пожежогасіння, які знаходяться на транспортному засобі;
- не допускати розголошення завдання, маршруту руху конвою та характеру вантажу що перевозиться.

5. Застосування зброї (сили) особовим складом конвою

Застосуванню сили та зброї, якщо дозволяють обставини, мають передувати попередження про намір їх використання. Без попередження силу, та зброю дозволяється застосовувати у разі виникнення загрози життю та здоров'ю особового складу конвою, загрози захоплення або знищення вантажу та транспортних засобів конвою, у випадку нападу на конвой.

За неможливості уникнення застосування сили (зброї) це не повинно перевищувати міри, необхідної для виконання покладених на конвой завдань.

Про всі випадки застосування сили начальник конвою негайно доповідає оперативному черговому.

Війська противника та воєнізовані формування, визначені як ворог, дозволяється атакувати за наказом, згідно наступних інструкцій:

зброю застосовувати при позитивній ідентифікації ворожих сил перед застосуванням;

використовувати силу, включаючи вогонь на ураження, дозволяється для захисту:

- себе, підрозділу;
- транспортних засобів, вантажу;
- полонених, цивільних осіб;
- установ Червоного Хреста та Червоного Півмісяця;
- коли атакують сили ворога або військові цілі;

Якщо відсутні знаки розпізнавання (не можлива ідентифікація) надається доповідь вищому командуванню.

ЗАБОРОНЕНО:

застосовувати зброю та насильницькі дії по відношенню до цивільних осіб, лікарів, священнослужителів;

застосовувати зброю по населеним пунктам, релігійним закладам, школам, музеям, національним пам'ятникам та іншим культурним та історичним місцям (це не стосується випадків самооборони, особового складу та майна, що є під наглядом), якщо противник не використовує їх у військових цілях або, якщо необхідно для самозахисту;

вести вогонь по інфраструктурі (загальні місця, комерційні будинки та будинки зв'язку), лінії комунікації (дороги, автостради, тунелі, мости, залізниця), трубопроводи (застосовувати зброю та силу тільки у випадках самозахисту або за наказом), якщо виникла необхідність, уникати великих руйнувань;

оволодівати майном цивільних, якщо не має на це наказу, при виконанні

такого наказу власнику надаються відповідні папери;

Затримання цивільних осіб дозволяється, якщо вони заважають виконанню місії або самообороні.

6. Підготовка конвоїв

Безпека, планомірність і своєчасність руху колон забезпечуються охороною маршрутів, супроводом автоколон бойовими підрозділами під прикриттям авіації.

Кожен підрозділ постійно повинен бути готовим до виконання завдання у складі конвою.

Конвої, особливо ті, які здійснюють пересування на значні відстані вимагають від особового складу великої напруги, в першу чергу від водіїв. Пересування на велику відстань збільшує знос озброєння та техніки, приводить до швидкого розходу моторесурсів, особливо запасу ходу по пальному між черговими ремонтами.

Під час пересування по закритій та пересіченій місцевості, через населені пункти, по мостах, повз зони зелених насаджень, а також вночі зростає ймовірність нападів на конвої за допомогою влаштованих засад, встановлених вибухонебезпечних пристроїв на маршрутах руху. Не виключені випадки підривів шляхових споруд, розгрому гідротехнічних споруд на водних перешкодах, влаштування завалів на дорогах та вулицях міст, захват мостів та важливих об'єктів. В таких умовах особливу увагу слідє надавати підтриманню високої готовності особового складу конвою, охороні шляхів пересування силами патрулів та шляхом ведення повітряної розвідки. Це вимагає від підрозділів підвищеної готовності під час подолання таких ділянок, постійної готовності до швидкого виходу з-під обстрілу та з місць, де є вибухонебезпечні предмети.

Кожен транспортний засіб охорони, повинен бути обладнаний приладами нічного бачення. Кожен військовослужбовець повинен мати заряджену штатну зброю, боеприпаси, бронежилет, шолом, прилади нічного бачення для стрілецької зброї (кому положено), індивідуальні засоби захисту, індивідуальні перев'язочні пакети та аптечки. Крім того в кожному транспортному засобі повинні бути сигнальні засоби (пістолет СПШ або сигнальні ракети РСП) та засоби маскування димами (гранати РДГ-2 або димові міни ДМ-11).

Всі конвої повинні забезпечуватись боеприпасами із розрахунку:

на кожний вид зброї до 2-ох боекомплектів. Гранати РГД – 5 (Ф1) видаються з розрахунку по дві на кожного військовослужбовця, гранатомети РПГ-18 (26) – по 1 шт. на двох військовослужбовців.

Всі конвої повинні мати бойові розрахунки. Кількість транспортних засобів охорони залежить від умов обстановки, яка склалась на момент виконання завдання та в залежності від важливості конвою. До складу сил охорони конвоїв призначаються штатні підрозділи.

В умовах активної дії НЗФ для забезпечення супроводу та охорони колон, які складаються із 20 транспортних засобів і більше, повинно призначатися не менше ніж два механізованих взводи на бронетехніці, яка обладнана зброєю

(БТР-80 або БРДМ-2). Мінімум 2 транспортних засоби (один в голові, другий в кінці колони) повинні бути обладнані засобами зв'язку з вищим штабом.

В конвоях, які складаються більше ніж з 20-ти транспортних засобів додатково призначається два-три транспортних засоби охорони (механізований взвод), на кожні додаткові 10 транспортних засобів.

В умовах неактивної дії НЗФ до складу автоколони повинні включатися один бронетранспортер (БРДМ) або бойова машина піхоти (БМД) на 5-10 автомашин.

В кожному транспортному засобі повинна бути карта. Позначок, які розкривають місця розташування своїх підрозділів та підрозділів інших військових формувань та правоохоронних органів, дії підрозділів на карту не наносити. Вона призначена для орієнтування на місцевості та визначення місцезнаходження конвою. Для більш точного та швидкого орієнтування на місцевості бажано використовувати GPS.

Кожен транспортний засіб конвою повинен бути обладнаний засобами буксирування.

Начальник конвою повинен мати зв'язок зі штабом та зі всіма транспортними засобами конвою. Він повинен встановити та довести до всього особового складу конвою єдині світлові, звукові та інші сигнали, які повинні бути узгоджені, щоб мати можливість зв'язатись з водіями під час руху конвою, коли не можна використовувати засоби зв'язку або у разі виходу їх з ладу.

Необхідно враховувати економічний стан, соціально-політичний склад та настрої населення районів, по території яких пересувається конвой. Складність умов пересування конвою може негативно сказатись на його боєготовності, особливо якщо він недостатньо підготовлений, слабкий вишкіл особового складу, а командир невміло управляє ним.

Щоб незалежно від способу та умов пересування, забезпечити своєчасне прибуття конвою до місця призначення в боєготовому стані, командир повинен вибирати оптимальний спосіб пересування та шиккування колони конвою, завчасно та наполегливо готувати особовий склад, озброєння та військову техніку, вміло організовувати та всебічно забезпечувати пересування, забезпечити високий вишкіл підрозділів. Від командирів, штабів та офіцерів відділень виховної роботи (гуманітарних питань), начальників родів військ та служб потрібно умінь та майстерність, від всього особового складу – умілі дії в період підготовки конвою та в ході виконання завдання.

Командири військових частин та підрозділів, від яких відряджаються конвої, несуть відповідальність за добір і розподіл особового складу, за його підготовку до виконання завдання, за справний стан техніки та озброєння і вчасне відправлення конвоїв.

Порядок підготовки конвоїв (сил охорони) визначається наказом командира військової частини з таким розрахунком, щоб якість підготовки конвоїв (сил охорони) не знижувалась.

Підготовка особового складу конвою (сил охорони) організовується та проводиться особисто командиром підрозділу, від якого призначено конвой (сили охорони).

З отриманням завдання на здійснення конвоювання начальник конвою повинен:

- з'ясувати завдання;
- оцінити обстановку;
- прийняти рішення;
- організувати підготовку особового складу та техніки до виконання завдання;
- організувати бойове забезпечення та взаємодію;
- перевірити готовність конвою до виконання завдання;
- безпосередньо перед виходом конвою віддати бойовий наказ.

Після організації підготовки особового складу та техніки отримати в штабі схему та характеристику маршруту руху з описом небезпечних районів, інструкції начальникам конвоїв (старшим сил охорони), розвідувальну інформацію про дії ворожої сторони в районах, через які проходить маршрут руху конвою, підготувати до роботи робочу карту, на яку нанести маршрут руху, вихідний пункт та пункт призначення, контрольні точки, небезпечні ділянки на маршрутах руху, місця розташування (базування) взаємодіючих сил, позивні та сигнали управління, провести необхідні розрахунки.

Підготувати документи, визначені наказом командира частини про організацію підготовки та отримати в штабі частини маршрутний лист, пароль і перепустку для конвою.

Практичні заняття (інструктажі) в діях конвою проводяться залежно від особливостей кожного маршруту, наявних розвідувальних даних про дії ворожої сторони. Інструктажі з усім особовим складом сил охорони проводяться в тих випадках, коли час на підготовку конвою обмежений, після з'ясування начальником конвою отриманого завдання та проведення розподілу особового складу сил охорони.

На заняттях (інструктажах) відпрацьовується (визначається) порядок дій особового складу, застосування зброї, відбиття нападу на конвой, вивчається маршрут руху по карті (схемі), визначаються можливі місця влаштування засад, дотримання заходів безпеки, проводиться тренування особового складу в негайних діях за різних умов обстановки (при попаданні в засідку або нападі на конвой, веденні снайперського обстрілу, подоланню ділянок, де встановлені або є ймовірність встановлення вибухонебезпечних пристроїв) порядок надання першої медичної допомоги, виклику порядок посадки вертольотів, забезпечення охорони майданчика приземлення та інші питання практичного виконання завдання конвоями.

Під час підготовки конвоїв особливу увагу потрібно звернути на готовність засобів зв'язку та уміння особового складу користуватись ними. Для цього залучаються спеціалісти зв'язку.

Кожен начальник конвою та старший машини повинен знати способи виклику медичної евакуації поранених та технічної евакуації у випадку попадання в засідку чи під час ДТП. Весь особовий склад повинен знати правила надання першої медичної допомоги, правила користування індивідуальною медичною аптечкою та індивідуальним перев'язочним пакетом.

Після проведення інструктажу начальник конвою розписується в книзі інструктажу начальників конвоїв частини та старших машин, підписує у начальника штабу список та скріплює його печаткою та отримує перепустку для повернення до свого базового табору (частини).

У ніч напередодні виконання завдання, підрозділи, які призначені в конвой (сили охорони) не повинні виконувати ніякого іншого завдання або залучатись до виконання робіт.

7. Проведення конвоїв

Рух колон здійснюється у світлий час доби. Нічний відпочинок здійснюється на спеціально підготовлених місцях в базових таборах військових частин, або біля блокпостів (диспетчерських пунктів, сторожових застав), де організовується їх надійна охорона і оборона.

Для супроводу колон у районі ведення бойових дій необхідно виділяти провідників із числа офіцерів штабів, у район розташування яких здійснюється висування. Коли околиці міста не захоплені військами, для супроводу колон можуть використовуватися провідники з числа місцевих жителів, що підтримують дії влади. До складу колон включаються сапери при можливості авіаційний навідник і артилерійський корегувальник. У випадку можливого блокування конвою місцевим населенням до складу колони включаються підрозділи МВС та за можливістю представники місцевої влади, або місцевий житель, що підтримує дії влади та користується авторитетом в місцевості (районі, населеному пункті) де можливо блокування колони.

При цьому, необхідно додатково встановити стійкий зв'язок із підрозділами і постами, які діють попереду, а також всередині колони. На кожному бронеоб'єкті організовується кругове спостереження; спостерігачі, які знаходяться на броні, повинні бути готові до негайного відкриття вогню в будь-якому напрямку. До початку висування старанно перевіряється технічний стан кожної машини, виявлені недоліки усуваються.

За 2-3 години до початку руху конвою у найбільш уразливих місцях біля мостів, входів у тунелі, тощо та місцях найбільш вірогідного влаштування противником засідок виставляються підрозділи охорони до посиленого взводу, їх позиції обов'язково обладнуються в інженерному відношенні (*Схема 1*)

За 1-2 години до початку руху начальник конвою (ескорт) шикує колону на визначеному місці, перевіряє наявність особового складу, готовність особового складу та техніки до виконання завдання, приймає доповіді від старших машин. Спеціалісти РЕБ перевіряють працездатність, а при необхідності встановлюють комплект РП-377А. За 30 хвилин до початку руху всі конвої повинні бути готовими до виконання завдання.

За 15 хвилин до виходу конвою начальник штабу частини (або визначена ним особа) перевіряє наявність особового складу та готовність до виконання завдання.

Впевнившись у готовності до виконання завдання дає начальнику конвою дозвіл на постановку завдання особовому складу (віддання бойового наказу) на здійснення конвоювання.

При відданні бойового наказу (постановці завдання) на здійснення конвоювання начальник конвою повинен вказати:

загальну ситуацію в районі виконання завдання, особливі події, які потрібно мати на увазі, короткі відомості про дії терористичних угруповань;

завдання конвою (сил охорони) та маршрут руху;

місця розташування на маршруті руху баз, таборів військ та взаємодіючих сил, а також місць несення ними служби (блокпости, сторожові застави, патрулі), небезпечні ділянки, розташування ворожих угруповань та формувань на маршруті руху, їх імовірний характер дій та намірів;

склад та порядок шикування колони, швидкість руху, дистанцію між транспортними засобами, порядок ведення спостереження під час руху;

завдання відділенням, екіпажам, розрахункам вогневих засобів (екіпіровка, форма одягу, положення зброї та порядок її застосування);

довести порядок дій у випадку виникнення загрози життю та здоров'ю особового складу, збройного нападу, непередбаченої зупинки чи поломки техніки, дорожньо-транспортної пригоди; порядок надання медичної допомоги та виклику мед евакогрупи;

процедури перевірок; порядок дій по прибуттю до місця призначення;

сигнали управління, взаємодії, розпізнавання, умовні сигнали та порядок дій за ними, радіодані, порядок роботи на засобах зв'язку зі старшим начальником в ході виконання завдання та у невідкладних випадках, порядок доповіді, кодові слова для непередбачених випадків та для зв'язку, порядок дій на випадок втрати зв'язку;

час готовності до виконання завдання, своє місце та заступника.

Після постановки завдання (віддання бойового наказу) начальник конвою дає команду особовому складу на зайняття своїх місць біля транспортних засобів та після її виконання доповідає начальнику штабу про готовність до руху.

З отриманням дозволу на вихід конвою дає команду особовому складу на зайняття своїх місць в транспортних засобах.

Потім начальник конвою дає через засоби зв'язку (умовним сигналом) команду на початок руху.

З прибуттям конвою на майданчик заряджання та розряджання зброї за командою начальника конвою особовий склад конвою спішується, заряджає зброю, при цьому патрон у патронник не досилається. Старші (командири) машин доповідають про заряджання зброї та за командою начальника конвою особовий склад займає місця в машинах.

На блокпосту (КПП) начальник конвою представляє для перевірки старшому командирі (начальнику, черговому) список особового складу конвою. Старший командир (начальник, черговий) перевіряє список конвою, доповідає оперативному черговому про вибуття конвою та отримавши дозвіл дає вказівку на перепуск конвою через блокпост (КПП).

Правила руху колони (транспортних засобів).

Під час руху транспортних засобів необхідно дотримуватись наступних правил:

розриви між машинами і підрозділами не допускаються, підрозділи технічного і тилового забезпечення розподіляються по всій колоні чергуючись з БМП, БТР або танками (3-5 автомобілів, БМП, БТР або танк), а під час здійснення маршу самостійною колоною посилюються механізованими підрозділами, які розподіляються на всю глибину колоні.

населені пункти, мости і "зеленка" долаються на максимальній швидкості з тим, щоб уникнути ураження бойових машин та іншої техніки від ручних протитанкових гранатометів. Колона головних сил конвою в залежності від умов обстановки може мати різне шикуння, але в будь-якому випадку шикунється з урахуванням швидкого розгортання підрозділів у бойовий порядок та вступання їх у бій (Схема 2). Особовий склад десанту бойових машин доцільно розміщати зверху, а не всередині машин.

пункт управління (машина) начальника конвою висувається у голові колоні головних сил, пункт управління (машина) старшого конвою (транспортних засобів, які підлягають охороні) висувається в голові транспортних засобів, які підлягають охороні. Управління здійснюється по радіо та сигнальним засобом. Зв'язок з авіацією, яка прикриває, здійснюється через авіанавідника, який знаходиться поряд з начальником конвою;

обгін колоні своїх підрозділів цивільним транспортом забороняється;

у випадку порушення ділянок доріг, мостів, влаштування завалів начальника конвою вживає заходів щодо розвідки шляхів обходу (відходу), а у разі блокування місцевими жителями колоні похідною охороною (підрозділами МВС) сковує дії цивільного населення демонстрацією пройти по маршруту, висуває уперед розвідку для пошуку шляхів відходу і, не входячи у контакт з жителями, обходить загрозливу ділянку. У цьому випадку до похідної охорони призначається інший підрозділ (резервний), який обходить колону і виконує завдання попередньої охорони.

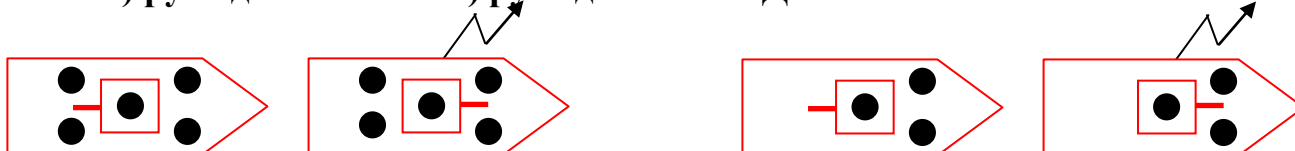
У разі нападу незаконних збройних формувань на колону підрозділи охорони зав'язують з ними бій на вигідному рубежі і вогнем з усіх видів зброї відбивають напад, а колону, збільшує швидкість, виходить з-під удару.

Під час руху транспортних засобів у світлий час доби – в транспортному засобі повинно знаходитись мінімум два військовослужбовця (для БТР-80 мінімум 5, БРДМ - 2 мінімум 3). Хоча б в одному транспортному засобі повинні бути засоби зв'язку зі штабом.

а) рух вдень, змішана колону – 3 БТР (БРДМ) та 1 автомобіль

б) рух вдень – 2 БТРв) рух вдень – 2 БРДМ

Під час руху транспортних засобів в темний час доби (в умовах обмеженої відомості) :

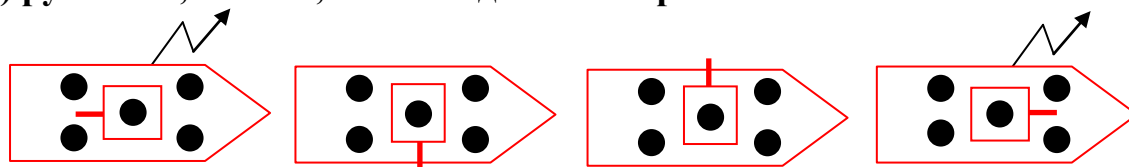
- транспортних засобів у колоні повинно бути не менше чотирьох;
- в транспортному засобі повинно знаходитись мінімум два військовослужбовця (для БТР-80 мінімум 5, БРДМ-2 мінімум 3);
- мінімум в двох транспортних засобах повинні бути засоби зв'язку зі штабом та частиною в інтересах якої висувається конвої;
- необхідно уважно вести спостереження;
- окрім цього, в перший та останній транспортний засіб повинні бути озброєні кулеметами (важко озброєні).

Командири самі визначають необхідність нічних конвоїв.

а) рух вночі, змішана колона – 2 БТР (БРДМ) та 2 автомобілі

б) рух вночі, колона, яка складається з бронетанкової техніки

Під час руху транспортних засобів:

- дотримуватись правил дорожнього руху;
- мати необхідні знання та навички;
- мати з собою права на керування транспортним засобом та технічний талон транспортного засобу;
- при знаходженні в транспортному засобі закріпити ремінь безпеки (де він передбачений);
- всі водії зобов'язані знати номери телефонів для внутрішніх та міських дзвінків, позивні та частоти;
- під час руху заднім ходом повинен бути регулювальник;
- всі транспортні засоби повинні мати набори інструментів (ЗіП) та медичні аптечки для надання першої медичної допомоги.
- весь особовий склад, який транспортується на завантаженому вантажному автомобілі, у випадку, якщо місця для сидіння не обладнані, повинен сидіти спиною в напрямку руху. Вантаж не повинен знаходитись між пасажирами, завантажена повинна бути передня частина вантажівки, весь вантаж повинен бути закріплений;
- особовий склад повинен мати достатню кількість питної води та їжі;
- всі транспортні засоби повинні бути обладнані запасними колесами;
- у разі ДТП негайно доповісти в штаб, при необхідності викликати засоби медичної евакуації, представників МВС.

Дії при виході транспортних засобів з ладу

Начальник конвою відповідає за здатність відновлення транспортних засобів конвою наявними ремонтними засобами та обладнанням. Він не повинен залишати транспортні засоби або людей, при можливості транспортний засіб ремонтується на місці, якщо поломка не значна, або евакуюється до місця розташування (дислокації) найближчого підрозділу, якщо це можливо.

Про всі поломки начальники конвоїв повідомляють ОЧ бригади (частини). Оперативний черговий ОК (АК, ОУ) уповноважений давати завдання будь-якому підрозділу надати необхідну допомогу конвою. У випадку реальної небезпеки начальник конвою уповноважений відказатись від транспортного засобу, надати його координати ОЧ. В цьому випадку ОЧ повинен вжити відповідні заходи.

Швидкість руху в конвоях повинна базуватись на безпеці та характеристиці вантажу, який супроводжується, на швидкості самого повільного транспортного засобу в конвої.

Відстань між транспортними засобами повинна бути від 100 до 200 м поза населених пунктів. При русі в населених пунктах необхідно максимально підтримувати зв'язок один з одним.

На час висування встановлюється режим роботи радіо засобів **тільки на прийом**. Доповідь про проходження рубежів (контрольних точок) і прибутті в призначений район здійснюється короткими заздалегідь установленими сигналами, начальник конвою доповідає особисто (при наявності зв'язку) або через екіпаж КШМ (радіостанції), наприклад **“795, я 234, МАРКА - 1, я 234 прийом”**.

Недотримання радіодисципліни в ході виконання завдання допомагає противнику визначити місцезнаходження конвоїв та розкрити план подальших дій з метою здійснення нападів, встановлення вибухонебезпечних предметів на маршрутах руху. Особовому складу конвою постійно потрібно пам'ятати, що ворогуюча сторона (далі – противник) веде розвідку.

Під час руху конвою потрібно постійно вести розвідку місцевості, виконувати заходи маскуванню та дотримуватись встановленої дистанції, використовувати середину шосе, для того щоб зменшити ураження конвою фугасами, чи іншими вибухонебезпечними предметами.

При проїзді біля предметів, які викликають підозру (сміття, коробки, уламки машин, тіла тварин, металеві бочки, автомобілі біля обочин) не зупинятись, об'їжджати їх на великій швидкості, витримуючи безпечну дистанцію.

Рекомендовано в таких місцях вмикати прилад РП-377А для встановлення радіоперешкод радіокерованим фугасам.

Всі конвої повинні негайно доповідати ОЧ свого або вищого штабу про випадки нападу, або у разі виникнення загроз для конвою, про виявлення зруйнованих ділянок дороги, де потрібна допомога інженерних підрозділів для їх відновлення з вказівкою місць розташування (координат).

При проїзді через перехрестя доріг, на яких є інтенсивний рух десант дозорної машини спішується та перекриває рух зі всіх напрямків для того щоб

конвой міг безперешкодно проїхати через перехрестя, дозорна машина проїхавши перехрестя зупиняється в безпечному місці, кулеметник та старший (командир) машини продовжують вести спостереження. З під'їздом конвою до перехрестя за командою начальника конвою зменшується швидкість руху та дистанція між машинами. На визначеній швидкості, витримуючи вказану дистанцію конвой проїжджає перехрестя.

Коли головна машина конвою проїде перехрестя десант дозорної машини займає свої місця в машині, дозорна машина стає на своє місце в колоні конвою та продовжує рух.

Найбільшу небезпеку складають перехрестя в крупних населених пунктах, особливо ті що мають вулиці паралельні маршруту руху конвою, вони повинні перекриватися на весь час проходження конвою з відповідною перебудовою похідного порядку, яка здійснюється без зупинення руху колони (*Схема 3*).

У ході руху **не допускається наближення до колони невідомих осіб**, у тому числі цивільного населення.

Під час зупинок конвою особовий склад спішується та займає кругову оборону.

У випадку раптового обстрілу колони бронетехніка та особовий склад, який знаходиться на броні, відкриває вогонь на ураження, техніка, яка вийшла з ладу буксирується до району (пункту) призначення (до найближчого контрольно-перепускного пункту, підрозділу охорони).

У випадку нападу на колону бойова техніка створює бойовий порядок "ялинка", піхота спішується, ставить димову завісу для прикриття колони і відбиває напад, а водії виводять машин із зони ураження, при цьому перший і останній бронетранспортери продовжують супроводжувати колон(*Схема 4*). Якщо техніку, яка вийшла з ладу, не можливо відбуксирувати і вона перешкоджає руху колони, або виникла реальна загроза захоплення машини (вантажу) вона знищується.

Зупинка колони під вогнем веде до великих втрат. Якщо подальший рух неможливий, організовується кругова оборона і напад відбивається до підходу допомоги з боку сторожових застав (блокпостів).

З прибуттям у визначений пункт начальник конвою повинен доповісти про прибуття ОЧ бригади (частини) та діяти згідно раніше отриманого розпорядження (наказу).

Організувати підготовку техніки та озброєння, відпочинок особового складу.

Напередодні виходу з пункту призначення до свого базового табору (частини) чи в інший пункт призначення, згідно наказу (розпорядження), начальник конвою повинен доповісти ОЧ бригади (частини).

З прибуттям до блокпосту (КПП) свого базового табору (частини) на місці розряджання зброї особовий склад конвою за наказом начальника конвою розряджає зброю. Після прийняття доповідей про розряджання зброї начальник конвою представляє начальнику блокпосту (черговому КПП) перепустку на право проїзду на територію табору.

Начальник блокпосту (черговий КПП) звіряє перепустку зі зразком, перевіряє техніку на наявність вибухових пристроїв і доповідає ОЧ про прибуття конвою. Отримавши дозвіл на проїзд на територію табору начальник конвою виводить конвой у визначене місце шиккування конвою по прибуттю, де його зустрічає начальник штабу або визначена ним посадова особа.

Вишикувавши техніку начальник конвою доповідає про прибуття та про результати виконання завдання начальнику штабу.

Після повернення з конвою кожен начальник конвою повинен написати рапорт начальнику штабу частини про результати виконання завдання.

Загальні заходи безпеки при проведенні конвоїв.

Надійність і безпека конвоїв забезпечується постійним виконанням вимог правил дорожнього руху, сигналів управління і підтримання техніки в справному стані.

Під час руху конвоїв необхідно:

суворо дотримуватись встановленого порядку та правил;

не допускати сторонніх осіб та транспорт в колону конвою;

всі люки повинні бути зачинені або відчинені та застопорені, а особовий склад знаходитись на своїх місцях;

у складі кожного конвою повинен бути черговий лікар (фельдшер, сан. інструктор) та санітарна машина (якщо є необхідність або конвой слідує на велику відстань);

всі транспортні засоби повинні бути технічно справні, ЗІПи, що знаходяться на машинах, повинні бути правильно укладені та закріплені.

Проводити пуск двигуна та починати рух машини дозволяється тільки за командою начальника конвою (старшого машини).

Перед пуском двигуна перевіряється положення важеля перемикачів передач, який повинен знаходитись у нейтральному положенні, та подається попереджувальний звуковий сигнал. Подача звукового сигналу повторюється при рушанні машини з місця.

Команда на початок руху конвою подається начальником конвою через засоби зв'язку.

Старший (командир) машини, знаходячись у машині, повинен мати постійний зв'язок з екіпажем та по радіо (транкінгу) з начальником конвою.

Під час руху об'їжджати машину, що стоїть попереду, дозволяється тільки за командою начальника конвою чи старшого (командира) машини.

На машині, що зупинилася внаслідок технічних несправностей повинен бути негайно виставлений добре видимий знак аварійної зупинки (червоний прапорець на башті чи покрівлі, а вночі – червоне світло). Машина повинна бути у короткий проміжок часу евакуйована в безпечне місце, а за неможливості евакуації виставлена охорона.

Вночі старший машини, яка зупинилася, повинен негайно доповісти начальнику конвою про зупинку та показати місце стоянки включенням фар, сигнальним ліхтарем, а при необхідності – ракетною.

Для цієї мети на кожній машині повинні бути 3-5 ракет червоного вогню або сигнальний ліхтар.

Рух транспортних засобів заднім ходом дозволяється, якщо водій бачить шлях руху назад через люки чи відчинені двері, дзеркала.

Особовий склад повинен знати сигнали управління машиною.

Вночі, на машинах повинні бути увімкнені габаритні ліхтарі і, крім того, на бронетехніці встановлені світлові знаки (ліхтарі) з номерами, за якими можна слідкувати за рухом машин.

Забороняється:

сідати в машину, виходити з неї та знаходитися попереду або позаду неї при працюючому двигуні;

починати рух без команди начальника конвою або старшого машини;

рухатися з не застопореними люками та без подачі попереджувального сигналу;

знаходитись під час руху на башті машини;

знаходитись у бойовій машині без шолома (шоломофона);

використовувати технічно несправні машини;

зупиняти машину у закритих поворотах;

продовжувати рух при відсутності видимості, та втраті орієнтації.

Заходи безпеки при русі в колоні.

Суворо дотримуватись *дисципліни маршу*, яка включає:

рух машин з визначеною швидкістю і на встановлених дистанціях, додержання свого місця в колоні;

рух колони тільки по середині дороги без перешкод зустрічному транспорту;

спостереження за відданими командами, сигналами і точне їх виконання;

виконання правил світломаскування вночі та скритого управління військами;

уважне спостереження за дорогою, обстановкою на маршруті і діями машини, яка йде попереду;

об'їзд машини, яка зупинилась тільки зліва і при відсутності зустрічного руху;

вимушена зупинка несправної машини повинна бути без з'їзду на обочину чи з'їзду з дороги;

під час повороту башти попереджати про це весь особовий склад.

Загрози конвоям, засідки

Засідка - сама найбільша загроза для конвою.

Засідка визначається як раптова атака з замаскованої позиції по противнику, що рухається чи тимчасово зупиненому. Засідки підрозділяються на підготовлені (завчасно підготовлена засідка) і непідготовлені (поспішна засідка), по типу проведення – на точкові і зонні.

Поспішна засідка. Через брак часу для підготовки засідки, запасні шляхи відходу конвою не можуть бути добре перекриті, а тому існує більше шансів найшвидше вийти із-під обстрілу.

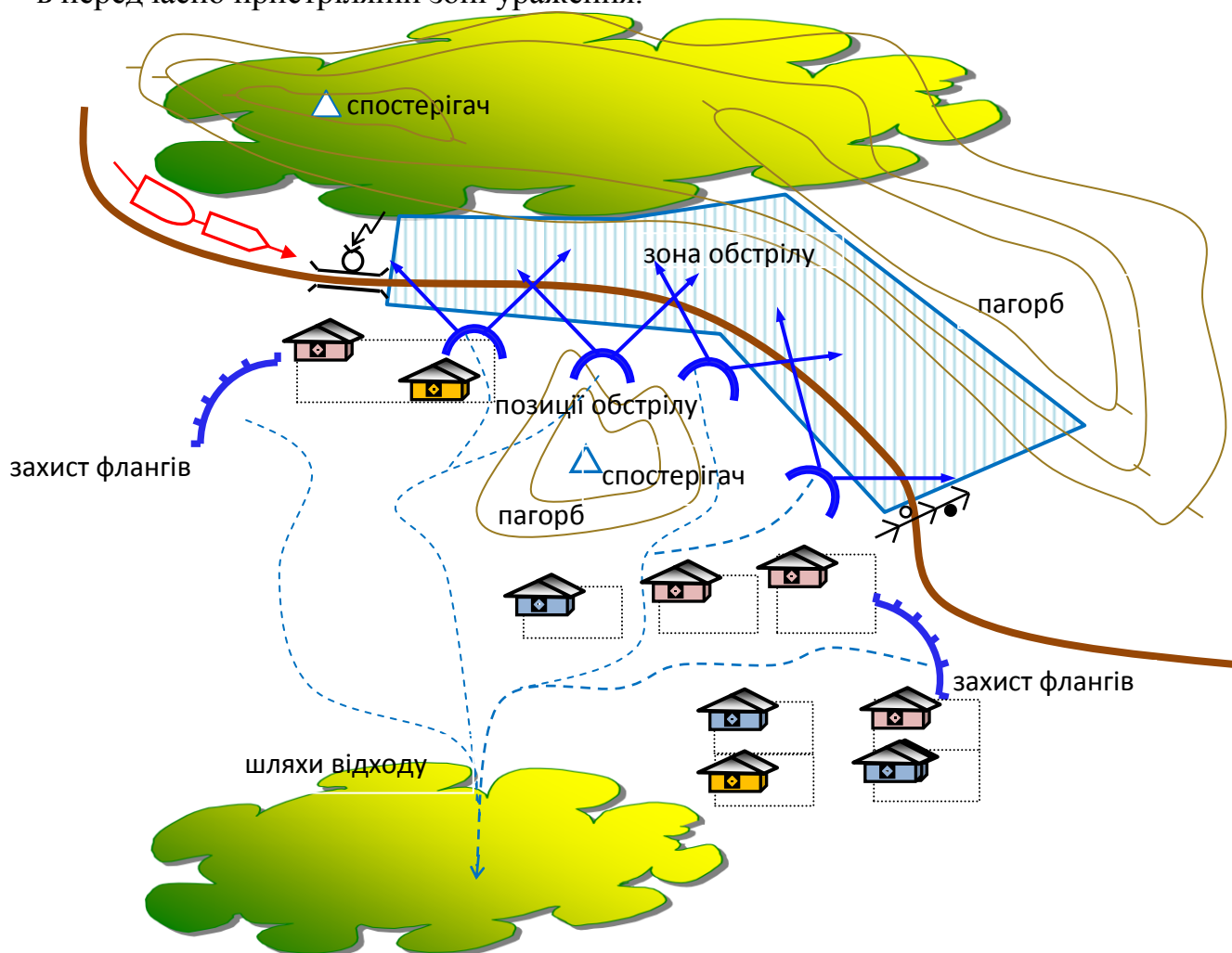
Підготовлена засідка – це головна небезпека для конвою, вона майже не залишає ніякого спасіння в зоні обстрілу. Запасний вихід буде блокований перешкодою в комбінації із ворожими загороджувальним вогнем із

автоматичної і протитанкової зброї. Шансів на виживання в разі невмілих дій конвою – небагато.

Вогневі позиції засідок на колони з броньованою технікою, як правило, розташовують далі від зони ураження, так як вогонь ведуть з гранатометів, реактивними протитанковими гранатами та протитанковими керованими ракетами, огляд зони ураження звичайно не проводять. Враховуючи високу прохідність та швидкість пересування броньованої техніки, засаду влаштовують в таких місцях, де виникають труднощі маневру, а між позицією та зоною ураження є природні, або інші перешкоди (обриви, байраки, річки, залізобетонні споруди та інш.). Підрозділи (особовий склад), який залучається до засідки додатково оснащують іншими протитанковими засобами, які розміщують так, щоб уразити головну машину й машину, яка замикає конвою.

Вогневі позиції засідок на броньовану техніку розташовують далі від зони поразки, тому що вогонь ведуть протитанковими керованими ракетами і з гранатометів, огляд зони поразки звичайно не роблять. З огляду на високу прохідність і швидкість пересування броньованої техніки, засідку влаштовують у таких місцях, де маневр утруднений, а між позицією засідки і зоною поразки є природні перешкоди (обриви, яри, ріки). Підрозділ оснащують додатковими протитанковими засобами, що розміщують так, щоб вразити головну і замикаючу машини.

Для особового складу, що потрапив у засаду, бій характеризується раптовістю нападу, швидкістю, а також тим, що командний склад може бути виведений з ладу першими пострілами противника, так як підрозділ знаходиться в передчасно пристріляній зоні ураження.

Основна концепція проти засідкових дій

Якщо є вірогідність потрапити в засідку, відстань між машинами повинна бути 100 м. Ця міра дозволяє запобігти потрапити в зону ураження великої кількості машин, не входити в пилову хмару машини, що рухається попереду.

Ефективність дій підрозділу, що рухається маршем та потрапив у засідку розвідувальної або диверсійної групи противника, напряму залежить від ступеня тренуваності особового складу вести бій у даних умовах. Відповідними діями підрозділу, як правило, є щільний вогонь по позиціях засідки з усіх видів зброї, захист підрозділу, що потрапив у засідку, постановка димової завіси й атака позицій противника.

Щільний вогонь у напрямку позицій засідки противника може вивести з ладу його ключові вогневі точки, знищити командний склад, викликати розгубленість серед особового складу противника, змушеного виконувати обов'язку за тих, що вийшли зі строю, і в такий спосіб зірвати план противника на проведення засідки. У цей момент вибухають димові й осколкові гранати, що вносять додаткове розгублення і дезорієнтацію противника, екранують зону поразки засідки. Користаючись димовою завісою, результатами розривів гранат частина підрозділу, що знаходиться в зоні поразки, атакує засідку.

Атака повинна бути проведена, щоб запобігти повному знищенню підрозділу, що потрапив у засідку. Атака у фланг засідки вважається більш кращою, тому що дозволяє легше організувати взаємодію між частинами підрозділів. Вогнева підтримка атаки залежить від того, яким озброєнням розташовує даний підрозділ (кулемети, міномети, танки і т.д.).

Якщо противник відкрив вогонь з відстані кидка гранати (35 - 50 м) конвої (частина конвою в зоні поразки) знаходиться під сильним, концентрованим вогнем противника з близької відстані. Без додаткової команди конвої (частина конвою в зоні поразки) відповідає вогнем зброї, поставленої на максимальний темп стрільби, в напрямку засади, кидає димові та уламкові гранати і атакує позиції засади. Частина конвою поза зоною ураження відкриває вогонь в напрямку позицій засідки, прикриває атаку.

Коли противник відкрив вогонь з відстані, яка перевищує кидок гранати (більш ніж 50 м), та частина конвою, яка потрапила в зону ураження залягає і ставить димову завісу і відповідає вогнем у напрямку засади. Друга частина конвою атакує засаду з флангу, або з тилу. Якщо весь конвої потрапив у засідку, він повинен атакувати її, прикриваючись димовими гранатами, активно використовуючи вогонь і маневр.

Вважається, що недотепні оборонні дії підрозділу, що потрапив у добре організовану засідку, можуть привести до повного знищення особового складу та техніки.

Снайпери

Загалом, снайпер не може заподіяти великі пошкодження (збиток) конвою. Вони використовуються, для того щоб уповільнити рух або зупинити конвой в підготовленій для нападу зоні. Цього потрібно уникати за будь-яку ціну. У випадку відкриття вогню снайпером слідуйте наступним діям:

не зупиняйтеся, збільшить швидкість.

якщо є можливість застосовуйте димові гранати для того щоб приховати конвой;

особовий склад повинен відкрити вогонь по позиції підозрюваного снайпера;

охорона конвою веде вогонь до тих пір, поки конвой знаходиться в зоні ураження;

з прибуттям до свого базового табору (частини) або в пункт призначення зробити детальну доповідь про інцидент;

конвой повинен бути готовим до подальших нападів.

Дії конвоїв під час блокованої засідки(Схема 5):

1) Техніка, яка ще не зайшла в зону обстрілу зупиняється під наявним прикриттям, особовий склад спішується та займає бойові позиції.

2) Особовий склад техніки, яка є блокованою в зоні вогню проводить негайне спішування, займає бойові позиції та проводить вогневе ураження противника всіма наявними засобами. Використовує димову завісу.

3) Броньована техніка ескорту вогнем підтримує дії підрозділу охорони.

4) Підрозділ охорони поза зони вогню із засідки проводить вогневе ураження противника або штурмує позиції засідки.

ПОРАДИ КОНВОЮ

(за досвідом війни в Чечні, Іраку та антитерористичної операції на території Донецької, Луганської областей)

Перед маршем

Старший колони (начальник конвою), кожний командир підрозділу(машини)перед початком маршу повинен:

вивчити маршрут руху по карті та визначити місця, де можливо буде організована засада, а також узгодити організацію авіаційних та артилерійських ударів по можливих позиціях засади диверсійних груп противника та прикриття руху колони літаками і вертольотами;

включити у графік руху конвою час, який буде затрачено на зупинки для огляду місць можливих засад;

навіть якщо особовий склад навчений контрзасадним діям, за день до маршу провести учбовий вихід для відпрацювання дій особового складу в зоні ураження засади. Якщо не було можливості провести учбовий вихід, то перед маршем старший колони (начальник конвою)повинен проінструктувати особовий склад, як і за якими сигналами діяти. Через деякий час після виходу підрозділу на маршрут потрібно провести попутне тренування, яке імітує дії особового складу у випадку попадання в засідку. Час на її проведення також потрібно врахувати у графік руху.

Транспортні засоби (танки, БТР, БМП), особливо ті, які слідуєть у голові і хвості колони, перед виходом повинні, бути підготовлені до можливого попадання в засідку:

для автомобілів убирають дуги, що підтримують тент та сам тент (або залишити у вигляді даху), так як він створює неправдиве відчуттябезпеки,під час

обстрілу наявність тенту змушує особовий склад залишати кузов через задній борт, що облегшує противнику прицілювання;

знімають або опускають на капот вітрове скло для запобігання ураження водія уламками скла, бокові двері також знімають, щоб передбачити заклинення їх та забезпечити швидкий вихід з машини, при можливості бокові двері закривають бронежилетами;

лобове скло (місце вітрового скла) накривають маскувальною сіткою, в такому випадку снайперу важко прицілитись в світлий овал лиця;

задній борт встановлюють в горизонтальне положення, або знімають, щоб забезпечити швидке спішування особового складу і убирають ремінь безпеки.

борта обшивають листами заліза товщиною 3-5 мм, також можна на висоту бортів викласти мішки з піском, при чому необхідно пам'ятати, що в сиру погоду пісок втягує в себе багато води. Декілька листів заліза на дні кузова стануть добрим захистом від осколків.

на дно кабіни водія та вантажного відділення кладуть мішки з піском, на крилах поряд з двигуном також кладуть мішки з піском;

на передньому бампері встановлюють імпровізований різак для запобігання пошкодження особового складу натягнутим поперек дороги дротом;

на серійних автомобілях лавки розміщені вздовж бортів, це не самий кращий варіант, так як військовослужбовцям, які сидять в кузові не зручно спостерігати за тим що робиться навколо;

штиреві антени укорочують, або нагинають та закріплюють на техніці для запобігання зіткнення з високо натягнутою розтяжкою гранати або міни;

бронетанкова техніка в найбільш уразливих місцях може бути обладнана залізними листами товщиною 3-5 мм, навісними мішками та ящиками з піском (на даний час проходять випробування решітчасті екрани, які встановлюються на БТР-80 з метою підвищення захисту від ручних гранатометів, кумулятивних гранат).

Маскування. Воно допомагає бути менш помітним серед навколишнього середовища. При відсутності фарб можна використовувати підручні засоби у вигляді гудрону, розчиненого з бензином. На свіжо нанесений шар насип місцевої пилуки, землі, піску. В особливо термінових випадках, можна полити кабіну відпрацьованим маслом і знову ж посипати місцевим ґрунтом.

Також, на автомобілях може встановлюватись додаткове озброєння – автоматичні гранатомети АГС-17 та кулемети ПКМ, НСВ, ДШК.

Під час маршу

Старший колони (начальник конвою), кожний командир підрозділу (машини) перед початком руху повинен перевірити щоб особиста зброя особового складу, була заряджена та поставлена на запобіжник.

Під час руху командир підрозділу повинен знаходитись в центрі кузова, якщо слідує на вантажній машині.

Машина командира колони повинна знаходитися в середині, або в голові колони. При наявності радіостанції командир колони або військовослужбовець,

що залишився в живих після нападу противника з засади, зобов'язаний оповістити вищестояще командування про напад противника із засади, її місцезнаходження, можливий склад та озброєння противника. Якщо радіостанцій декілька, то командир повинен вести переговори по одній з них, а інші будуть працювати тільки на прийом.

У кабіні керування транспортним засобом знаходяться водій та запасний водій. В їх обов'язки входить прорив через зону ураження, якщо вихід з неї викрито. Під час руху вони повинні їхати точно по колії від машини, що рухається попереду. Якщо машина пошкоджена, то обидва водія повинні прибрати її з дороги, щоб не заважати руху непошкодженим машинам.

Машину, що не потрапила в зону ураження, потрібно зупинити, крім того, вона не повинна виїжджати на узбіччя дороги, так як місцевість може бути замінована.

Якщо на машині слідує кулеметний розрахунок, то він розташовується на відкинутому задньому борту та встановлює кулемет у напрямку тилу. При підриві транспортного засобу, у цього розрахунку є максимальні шанси залишитися цілим та забезпечити вогневе прикриття колони. При попаданні в засаду, кулеметники першими залишають машину і відразу відкривають вогонь, прикриваючи товаришів, що спішуються.

У чотирьох кутах кузова розташовуються спостерігачі: два попереду (ведуть спостереження уперед, вліво і вправо), два позаду – назад), крім особистої зброї, у них повинні бути димові, гранати або шашки.

Попереду між спостерігачами місце снайпера, який також веде спостереження вперед, в готовності до відкриття вогню.

Особовий склад розміщується па лавках, встановлених посередині кузова, і веде спостереження вліво і вправо, в готовності до відкриття вогню.

Перед можливими позиціями засади необхідно зупинитися та вислати розвідувальний дозор для огляду небезпечного місця.

При попаданні в засідку спостерігачі тих машин, які потрапили в зону ураження, повинні виставити димові завіси, кинувши в напрямку розташування засади димові гранати або шашки, а потім відкрити вогонь для прикриття особового складу, що спішується з машин, які потрапили у засідку. Після спішування, якщо є укриття, вони займають його, а якщо ні – атакують засаду, прикриваючись димовою завісою.

Особовий склад машин, що не потрапили в засідку, залишається на своїх місцях до отримання команди від командира машини або колони. Крім того він не повинен вести вогонь по позиціях засади противника, так як можливо, що в цей момент свої підрозділи виходять на позиції для атаки засади у фланг або в тил і машини можуть бути обстріляні своїми підрозділами.

8. Основні принципи подачі матеріально-технічних засобів

1) Головне завдання забезпечення військ (сил) матеріально-технічними засобам – **своєчасна та повна їх подача.**

2) Доставка до військ запасів матеріально-технічних засобів без охорони – **добровільна передача їх противнику.**

3) Кожний старший колони, начальник конвою, командир підрозділу, машини, відправляючись на маршрут, повинен виходити з того, що саме на його колону (підрозділ, військовослужбовців, машину) буде організовано напад з засідки.

4) Дії особового складу щодо протидії засідкам постійно відпрацьовуються на основних та попутних тренуваннях та доводяться до повного автоматизму, власне особовий склад повинен вміти діяти без команд. Кожного офіцера, сержанта і солдата навчають діяти в двох випадках:

перший – противник відкрив вогонь з відстані з якої можливий кидок гранати;

інший – коли противник відкрив вогонь з дальньої відстані. Військовослужбовців навчають, як потрібно діяти в зоні ураження та поза неї.

5) Обов'язок командира підрозділу полягає в тому, щоб навчити підлеглих, які потрапили у засаду діяти навіть без участі командира.

6) Успіх конвою складається з навченості та індивідуальної майстерності кожного з його складу.

7) Нема розвідки та пильності – є втрати особового складу, техніки, матеріальних засобів.

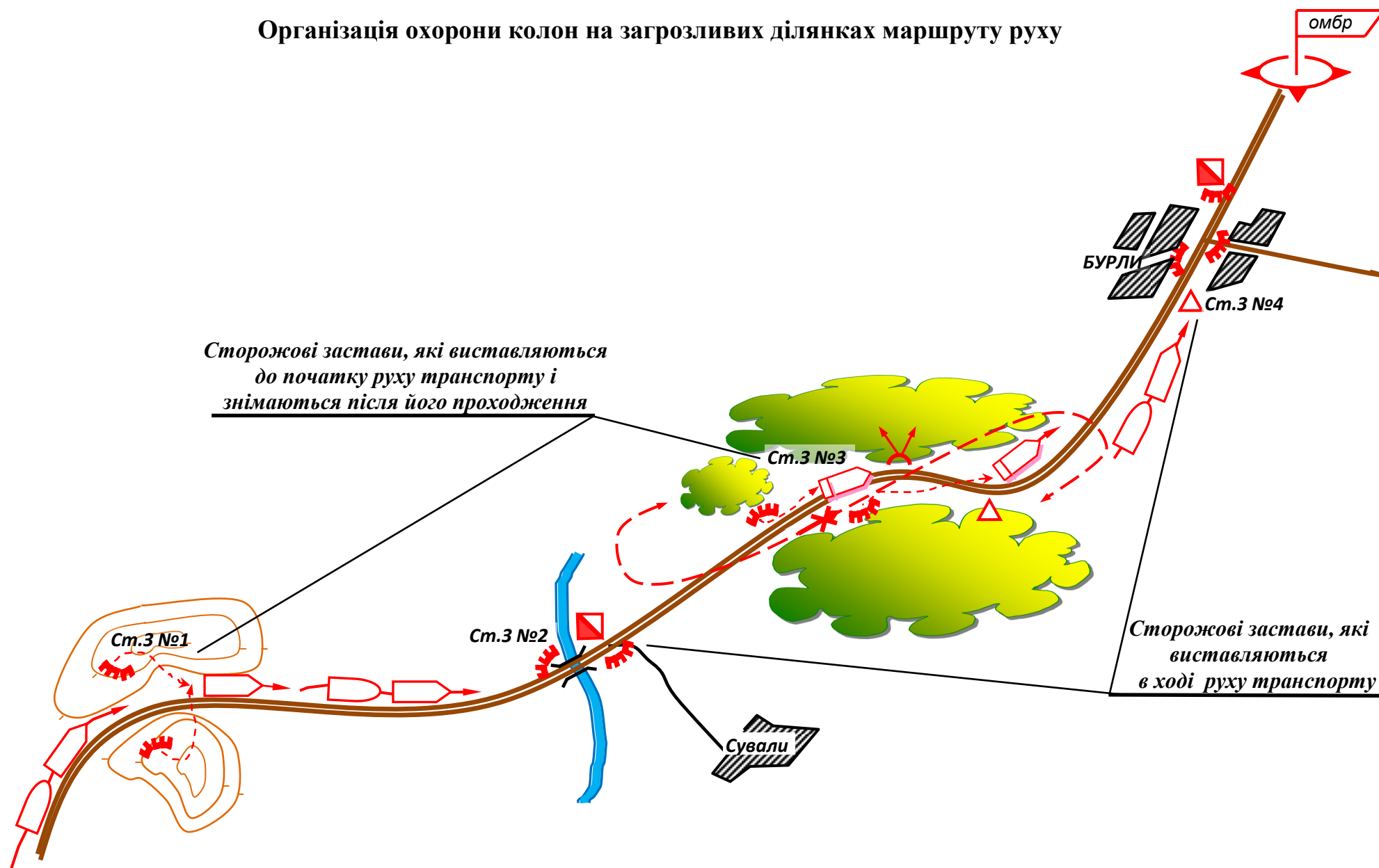
8) Чим менш людей знає про маршрут та час висування конвою – тим більше шансів на безперешкодний рух.

Начальник Озброєння
Збройних Сил України
полковник

С.П.КОРНІЙЧУК

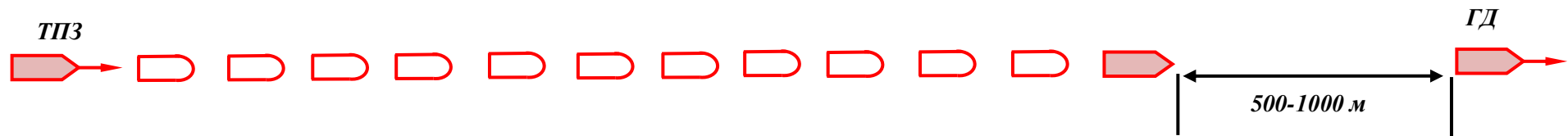
Схема 1

Організація охорони колон на загрозливих ділянках маршруту руху

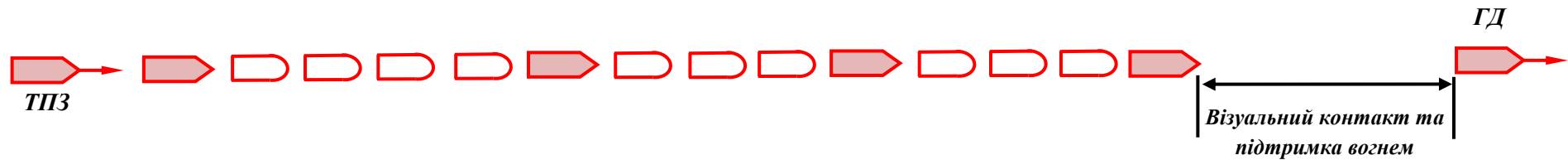

Шикування колони конвою, в залежності від умов обстановки

а) в умовах низької вірогідності нападу противника (*охорона в складі механізованого взводу*)

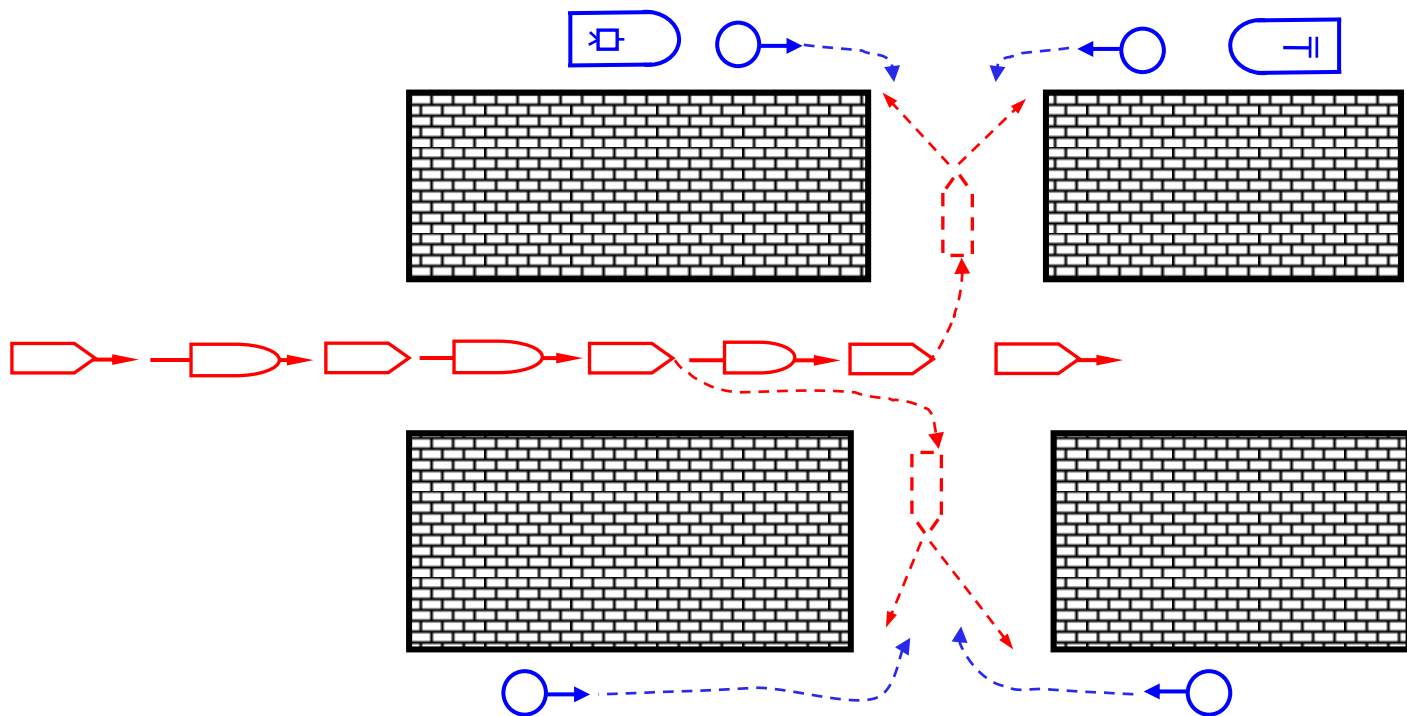

б) в умовах високої вірогідності нападу противника (*охорона в складі двох механізованих взводів*)

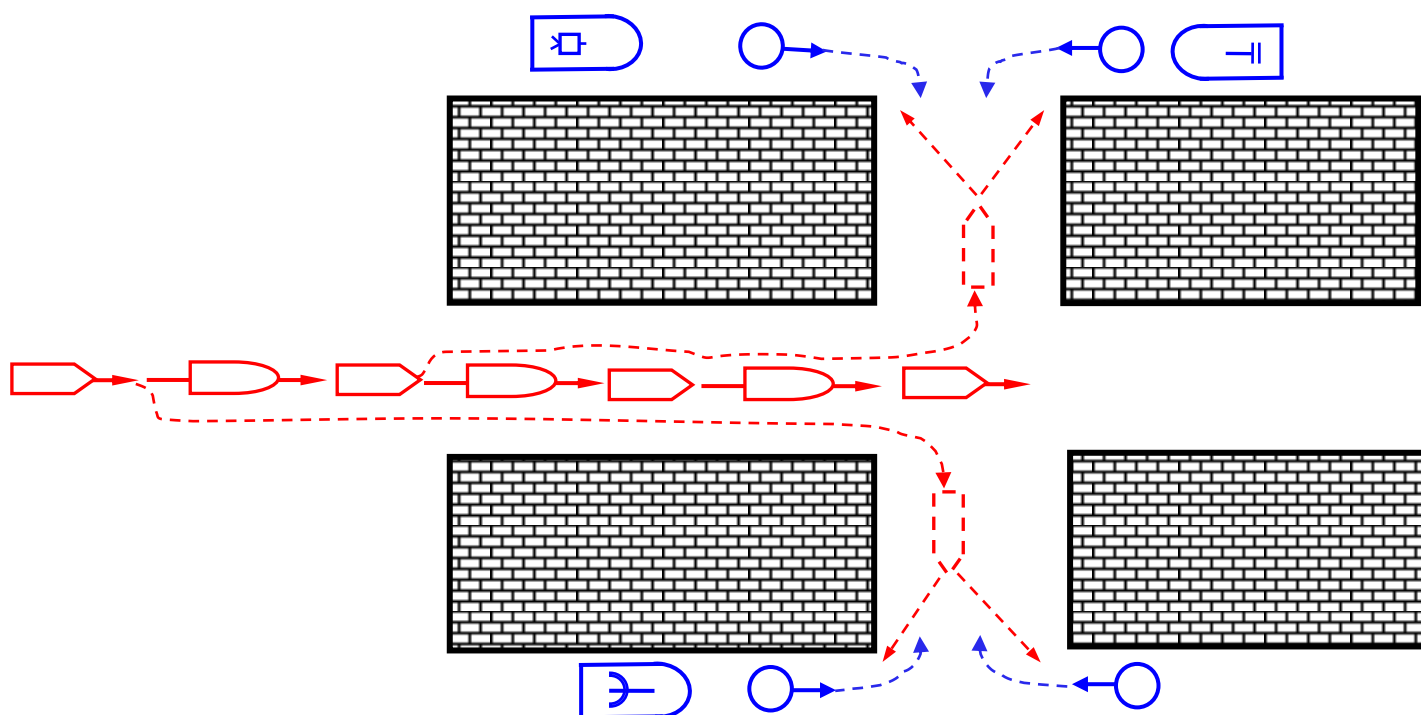

Порядок прохождения конвоем небезопасного (загрозливого) перехрестя

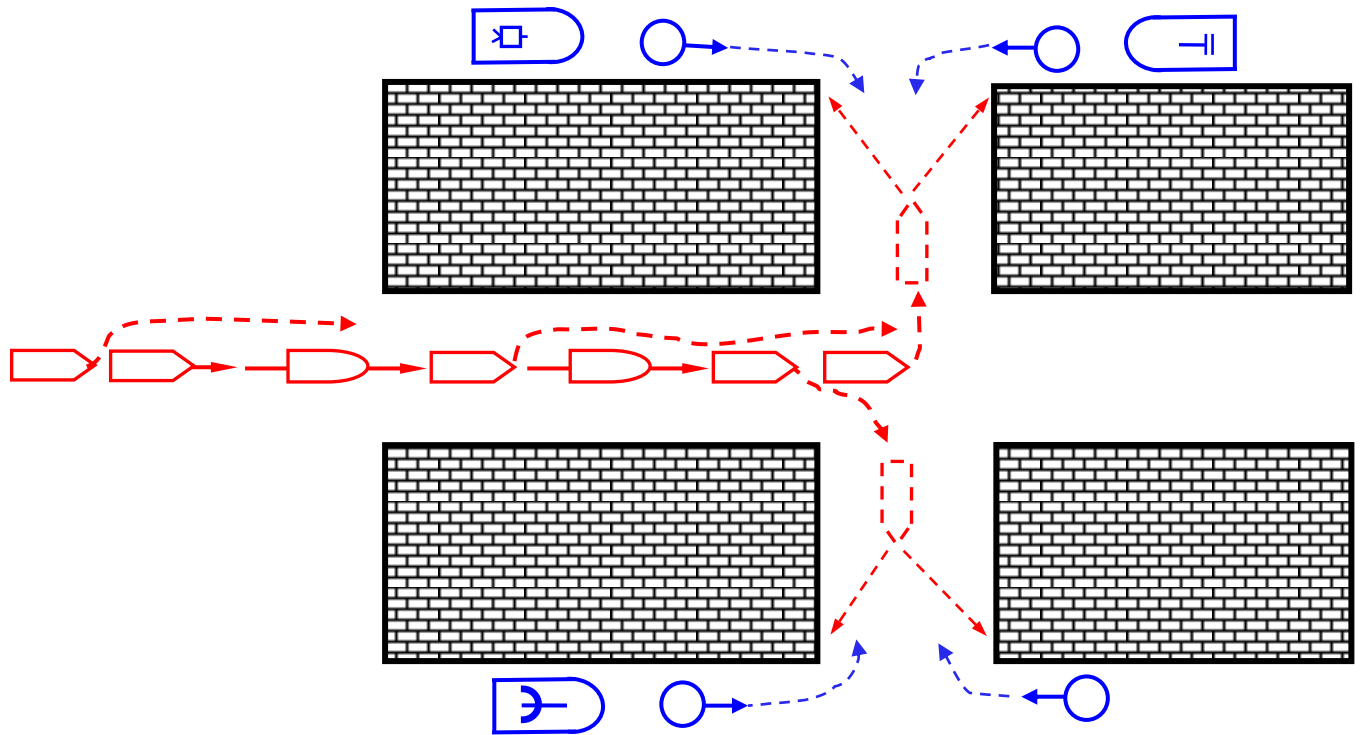
а) виставлення охорони з голови колони

б) виставлення охорони з хвоста колони

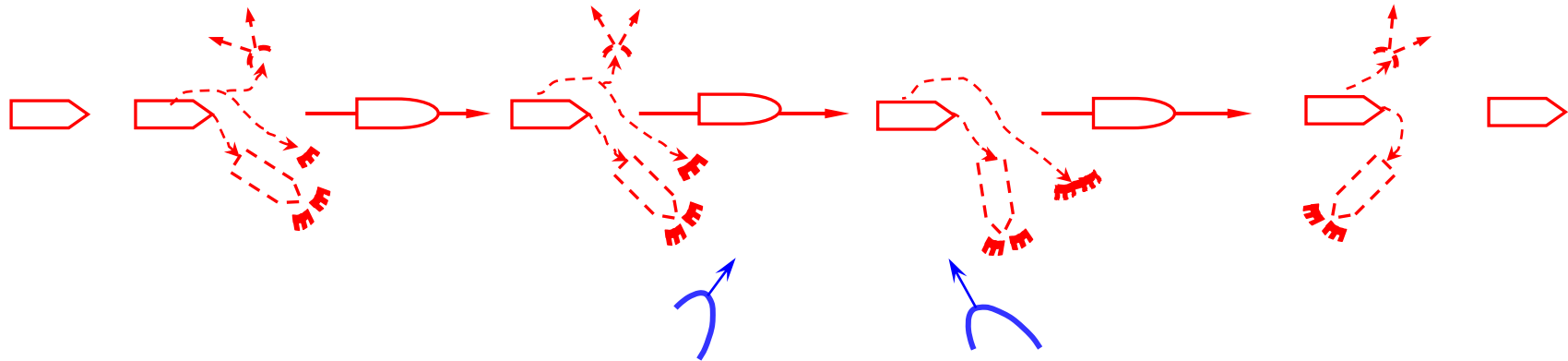

в) виставлення охорони з голови колони з заміною головного дозору

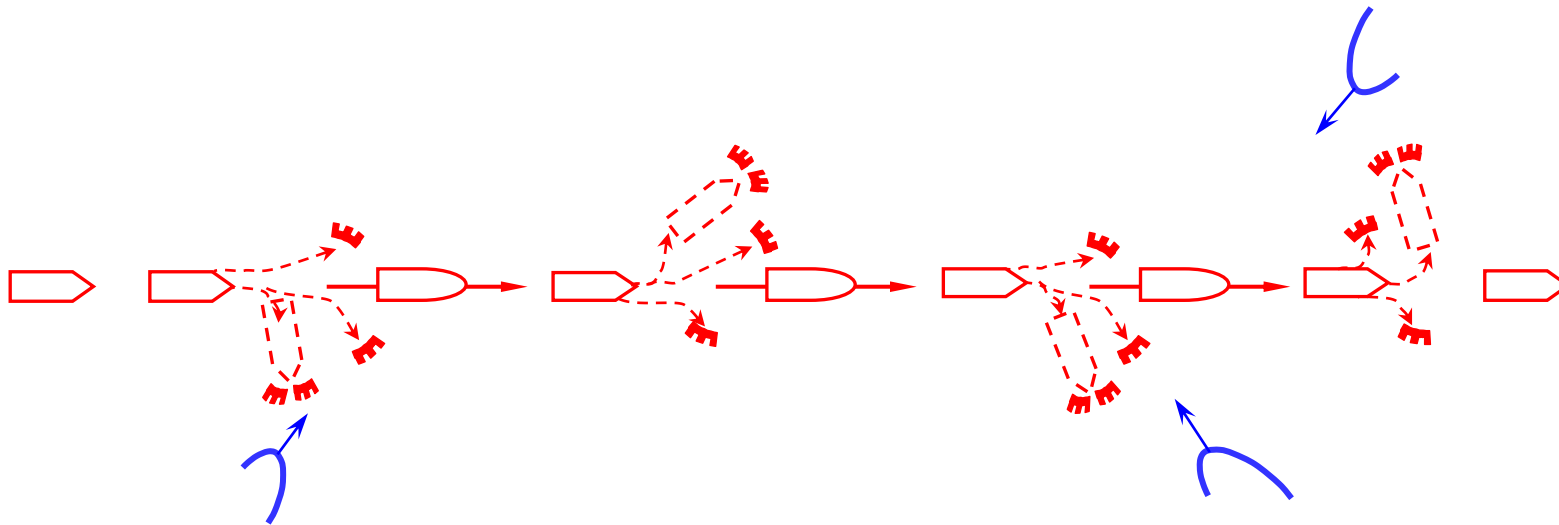

Побудова бойового порядку конвою у випадку нападу противника

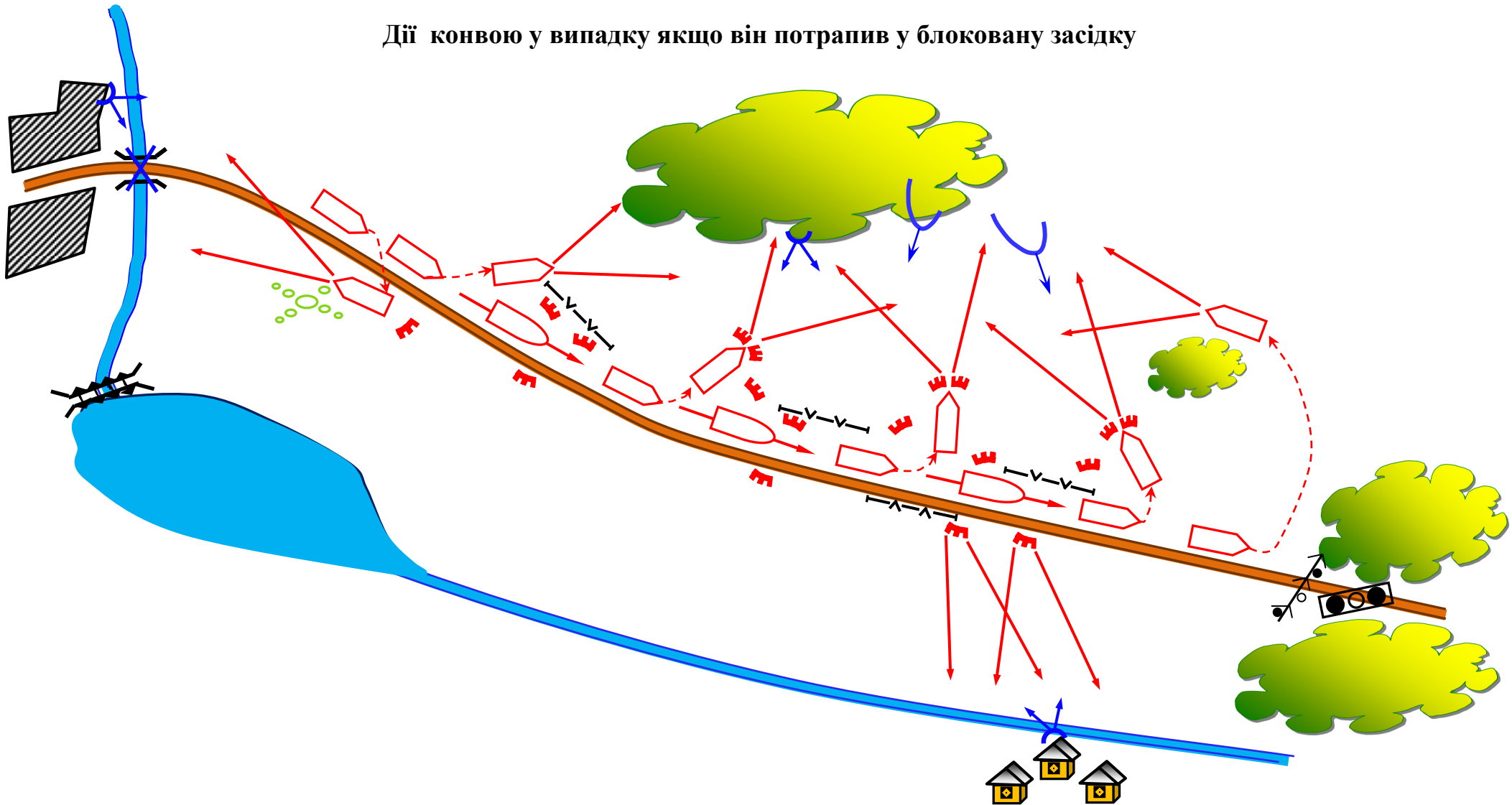
а) під час нападу противника з одного боку

б) під час нападу противника з двох боків

Дії конвою у випадку якщо він потрапив у блоковану засідку

Заходи безпеки при завантаженні, розвантаженні та Перевезенні ракет і боєприпасів

Правила безпеки повинні виконуватися за будь-яких умов, незалежно від терміновості виконання робіт. Брак матеріальних засобів, робочої сили й інші причини не можуть бути підставою для порушення правил безпеки.

Здійснювати завантаження та розвантаження ракет і боєприпасів без керівництва цими роботами і постійного нагляду за ними **забороняється**.

Начальник, який дає завдання на завантаження (розвантаження) ракет і боєприпасів, зобов'язаний врахувати ступінь небезпеки робіт, кваліфікацію й досвід виконавців і призначити керівника.

Керівниками робіт з завантаження (розвантаження) ракет і боєприпасів призначаються фахівці з ракет і боєприпасів: начальники (помічники начальників) служб РАО, інженери, технологи, піротехніки, техніки, завідувачі сховищ і майстри, як виняток заступники командирів підрозділів (блокпостів) з озброєння.

При завантаження та розвантаження ракет і боєприпасів забороняється:

- встановлювати вертикально снаряди, міни, заряди в гільзах та постріли унітарного заряджання;

- перекочувати постріли, снаряди (міни), а також гільзи з вкладеними до них зарядами непаралельне одне одному;

- ударяти по підриивниках і засобах запалювання, а також ударяти боєприпаси один об одного;

- здійснювати розбирання боєприпасів та їх елементів;

- переносити вручну більше ніж один постріл без укупорки або снаряд (міну) калібру більше 57 мм;

- переносити неукупорені снаряди (міни) в закінченому спорядженні калібру 152 мм і більше без підтримувальних пристосувань;

- переносити боєприпаси на спині або плечі;

- переносити боєприпаси в несправній укупорці або кришкою укупорки донизу;

- укладати укупорку з боєприпасами догори дном або на бокові стінки;

- складати боєприпаси в сховищах під електропроводкою та світильниками;

- кантувати, волокати, роняти і кидати ящики з боєприпасами (боєприпаси в циліндричній укупорці перекочувати дозволяється);

При виборі маршруту перевезення боєприпасів враховується, що:

- маршрут перевезення по можливості не повинен проходити через населені пункти, поблизу промислових об'єктів;

- у разі перевезення через великі населені пункти маршрут перевезення, по можливості, не повинен проходити поблизу видовищних, культурно-освітніх, установ, релігійних споруд, зон відпочинку та інших можливих місць масового скупчення населення;

- не дозволяється проїзд автомобілів, на відстані ближче 300 м від пожеж, що зустрічаються, та ближче 50 м від "факелів" на нафтогазових промислах.

Транспортні засоби, призначені для перевезення ракет і боєприпасів повинні бути підготовлені.

Паливний бак:

обладнуються металевими щитками з боку передньої і задньої стінок кузова, а з боку днища установлюється сталева сітка з розміром вічок 10х10 мм.;

повинен бути віддалений від двигуна, електричних проводів і випускної труби таким чином, щоб у разі витoku палива, воно виливалося безпосередньо на землю; відстань від паливного бака до щитків і сітки повинна бути не менше 20 мм.

Електричне обладнання повинно відповідати таким вимогам:

номінальна напруга не більше 24В;

електрична напруга повинна бути захищена від підвищених струмів за допомогою запобіжників заводського виготовлення та розмикання вимикачем, розташованим ззовні або у кабіні водія;

електричні світильники в кузові повинні бути закриті скляними ковпаками з товщиною стінки не менше 4мм і захищені міцною решіткою з вічками від 20 х 20 до 40 х 40мм.

Кожен транспортний засіб, повинен комплектуватися:

набором ЗІП для дрібного ремонту;

двома портативними вогнегасниками, придатними для гасіння пожежі в двигуні або іншій частині транспортного засобу;

протівідкатними упорами, розміри яких повинні відповідати типу транспортного засобу;

медичною аптечкою;

двома лопатами та ящиком з піском (маса піску складає не менше 25 кг);

протигазом;

комплектom протиковзних ланцюгів, крім автомобілів підвищеної прохідності.

Під час перевезення ракет і боєприпасів водію заборонено:

порушувати вимоги технічних умов безпечного перевезення боєприпасів;

перевищувати регламентовану технічними умовами перевезення швидкість руху;

різко рушати транспортний засіб з місця;

різко гальмувати без особливої потреби, окрім випадків, коли за допомогою інших маневрів транспорту не можливо уникнути скоєння дорожньо-транспортної пригоди;

їздити з вимкненим зчепленням, коробкою передач і двигуном;

розводити вогонь ближче 200 м від місця стоянки автомобіля та користуватись освітлювальними приладами з відкритим полум'ям;

зупинятися під лініями електропередач, на мостах (під мостами) та в тунелях;

зупиняти автомобіль, що виконує перевезення ближче ніж 100 м від житлових будівель та інших споруд громадсько-побутового призначення;

залишати транспортний засіб без нагляду;

курити у транспортному засобі;

буксирувати інші механічні транспортні засоби.

При перевезенні боєприпасів з а б о р о н я є т ь с я :

укладати ящики вище борту автомобілів і причепів більш ніж на половину висоти верхнього ряду ящиків, а також перевищувати норми завантаженості транспортних засобів;

перевозити боєприпаси без укупорки, в несправній укупорці або разом з горючими рідинами, а також в несправному транспорті або в транспорті без засобів гасіння полум'я;

робити зупинку колони автотранспорту в населених пунктах;

палити в автомобілях, навантажених боєприпасами або ближче 40 м від них;

заправляти завантажені боєприпасами автомобілі аби переливати паливо з баків одного автомобіля в баки другого;

розігрівати двигуни автомобілів відкритим вогнем;

заїжджати на автомобілях з боєприпасами на майданчики, під навіси та в сховища з боєприпасами.

Заправка (дозаправка) пальним и мастильними матеріалами транспортних засобів, завантажених ракетами і боєприпасами здійснюється з дотриманням наступних заходів безпеки:

машина, що заправляється, встановлюється не ближче 2 м від паливозаправника (колонки);

чергова машина розташовується не ближче 10 м від той що заправляється;

під час масової заправки виставляється протипожежний пост з засобами пожежогасіння;

двигуни машин, що заправляються, повинні бути зупинені;

в разі проливу палива, на машину яка заправляється, вона на буксирі відводиться від місця заправки.

З М І С Т

1. Способи дій незаконних збройних формувань	3
2. Організація підвозу матеріальних засобів	4
3. Структура конвою	7
4. Обов'язки осіб, які входять до складу конвою.	8
5. Застосування зброї (сили) особовим складом конвою	11
6. Підготовка конвоїв	12
7. Проведення конвоїв	15
8. Основні принципи подачі матеріально-технічних засобів	27
Додатки до Методичних рекомендацій:	
Схема 1. Організація охорони колон на загрозливих ділянках маршруту руху	29
Схема 2. Шиккування колони конвою, в залежності від умов обстановки	30
Схема 3. Порядок проходження конвоєм небезпечного (загрозливого) перехрестя	31
Схема 4. Побудова бойового порядку конвою у випадку нападу противника	33
Схема 5. Дії конвою у випадку якщо він потрапив у блоковану засідку	34
Додаток 6. Заходи безпеки при завантаженні, розвантаженні та перевезенні ракет і боєприпасів	35